

ČESKÉ DĚJINY VE SVĚTOVÉ POEZII

Snad není vždy účelné, aby se poezie třídila podle tematických motivů, snad kritické olovnice padají k jiným hlubinám, ale hledáme-li v světovém básnictví obraz českých věcí, zjevuje se jejich tvář především v tématech.

Vydavatel Ohlasů je si zajisté vědom, že hodnoty, které mají počátek v oblasti českého ducha, znějí i v citu i v způsobech světové tvorby; protože však podobnou souvislost lze demonstrovat méně plasticky, obrací se právě k tématu.

Nejde tedy o sbírku nějaké určité a vyhraněné krásy, ale o souhrn proudů, které probíhaly po celé délce národních literatur a které sevřeny ve svazek skýtají jistotu, že Čechy měly odedávna podíl na kulturním díle a že je kdekdo znal a že do nich přicházeli ve svých myšlenkách přemnozí básníci.

Význam poetického tématu a složky, které rozhodují o jeho volbě, nelze odhadnout spatra a namátkou, je však na prvý pohled jisto, že básník nemůže se stejnou chutí a zdarem psát o helmici jako o čepici. Je jisto, že každý autor vyjadřuje jen to, k čemu má živý vztah. Věci nepřívzvučné a chabé nebývají předmětem jeho volby. Naopak: obrací se k tomu, co (ať už ve smyslu kladném či záporném) žhne a pálí; obrací se k prudkému životu, k výhni citů a k ději, v něž jsou tyto dvě mohutnosti vklety. — Dále je jisto, že autor při volbě tématu neváží svou věc jen po stránce rozumové, ale že jí bývá poután, vzrušen, zjitřen, popuzen a že ho krátce neobyčejnou měrou rozechvívá ještě dříve, než zvažil její výhody či nevýhody.

Tato citová účast básníků vydává v Ohlasech svědectví o životních silách, které se odpradáвна vzdouvaly v českých zemích.

A je-li dovoleno připojit poznámku osobního vkusu, chci říci, že jsou mi v přítomné sbírce nejmilejší ta témata, která

neprošla kruhem nějakého jednotčího cítění. Zdá se mi, že motivy náboženské (Claudel) jsou oslabeny svou obecností, a mám dojem, že bájeslovné texty jsou zpívány z přílišné dálky plné mlhovin. To však, co — jak se říká — jde pod kůži (podobných básní je v knize hojnost!) a co kypí prožitkem, nemůže člověk čísti bez pocitu štěstí a vděčnosti, která platí básníkům i českému životu.